

Γιατί το ΔΝΤ δεν μπορεί να διασώσει την Ελλάδα

Η εν εξελίξει κρίση έφτασε σε ένα ευαίσθητο σημείο. Η Ελλάδα είναι σε θέση να αντλήσει δανεισμό από τις χρηματαγορές, θεωρεί όμως ότι το επιτόκιο με το οποίο μπορεί να της χορηγηθεί, 6,5% για τα δεκαετή ομόλογα, είναι αβάστακτο. Η Γερμανία φαίνεται ότι έχει πάρει θέση, θεωρώντας ότι η Ελλάδα δεν χρειάζεται (ούτε και θα της δοθεί) υποστήριξη εφόσον μπορεί να αναχρηματοδοτήσει το χρέος της μέσω των αγορών και ότι η χώρα θα πρέπει απλώς να δεχθεί αυτούς τους όρους δανεισμού. Πολλοί υποθέτουν ότι η Ελλάδα θα στραφεί στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ζητώντας βοήθεια.

Ωστόσο, εάν μελετήσουμε προσεκτικά το θέμα, γίνεται αντιληπτό ότι το ΔΝΤ δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα. Η «ποσόστωση» της Ελλάδας στο Ταμείο ανέρχεται στο σχεδόν ένα δισ. ευρώ. Υπό κανονικές συνθήκες το Ταμείο χορηγεί δάνειο έως και κατά το εξαπλάσιο της ποσόστωσης κάθε κράτους-μέλους, όταν όμως οι συνθήκες είναι εξαιρετικές μπορεί να προσφέρει περισσότερα. Στην περίπτωση της Ουγγαρίας,

Η Ελλάδα δεν μπορεί να δανεισθεί από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο περισσότερα από 10 με 12 δισ. ευρώ, όταν οι άμεσες ανάγκες της φτάνουν τα 20 δισ. ευρώ.

το ποσόν ανήλθε στο δεκαπλάσιο της ποσόστωσης της χώρας, ενώ στην περίπτωση της Ισλανδίας υπήρχε πρόθεση να της χορηγηθεί δάνειο αντίστοιχο με το 12πλάσιο της ποσόστωσης της. Είναι σαφές ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να δανεισθεί από το Ταμείο περισσότερα από 10 με 12 δισ. ευρώ.

Γεγονός είναι επίσης ότι τα προγράμματα του ΔΝΤ επιτρέπουν τη χορήγηση κάθε δανείου μόνον σε δόσεις, αναλόγως της εκπλήρωσης συγκεκριμένων κριτηρίων από τη δανειολήπτρια χώρα. Οι δόσεις καταβάλλονται συνήθως σε διαστήματα άνω του εξα-

μήνου, και η πρώτη ανέρχεται σε λιγότερο από το μισό του εγκεκριμένου ποσού. Αυτό σημαίνει ότι στην καλύτερη των περιπτώσεων, η Ελλάδα θα μπορούσε να λάβει από το ΔΝΤ και σε έναν χρονικό ορίζοντα ολίγων μηνών περί τα 3 με 5 δισ. ευρώ. Πρόκειται για κλάσμα του ποσού των 20 δισ. του χρέους που η χώρα πρέπει να αναχρηματοδοτήσει άμεσα και ένα ακόμη μικρότερο ποσοστό των 50 δισ. ευρώ για το σύνολο του έτους.

Κατά κανόνα, το ΔΝΤ ζητεί από χώρες της περιοχής του κράτους που δανειοδοτεί να το ενισχύσουν επίσης οικονομικά. Αυτό δεν δείχνει εύκολο για την Ελλάδα, της οποίας η μεγαλύτερη γειτονική χώρα είναι η Τουρκία.

Δεδομένου ότι το πρόγραμμα του ΔΝΤ δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι λιγότερο αυστηρό από αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δύσκολο να δούμε τι μπορεί να κερδίσει η Ελλάδα προσφεύγοντας σε αυτό. Το μόνον πλεονέκτημα θα είναι η μείωση του κόστους του δανεισμού της, δεδομένου ότι το επιτόκιο βραχυπρόθεσμου δανεισμού που χορηγεί το Ταμείο ανέρχε-

ται στο 1,5%, ήτοι 5 ολόκληρες ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από το 6,5% του μεσομακροπρόθεσμου δανεισμού της χώρας σήμερα. Λαμβάνοντας το σύνολο του δανεισμού που δικαιούται από το Ταμείο, ήτοι 10 δισ. δολάρια, η Ελλάδα θα μπορούσε να εξοικονομήσει περί το μισό δισ. ευρώ ετησίως, λιγότερο δηλαδή από το 0,3% του ΑΕΠ της. Δεδομένου του μικρού αυτού κέρδους, πρέπει να απαντηθεί ένα ερώτημα που συχνά παραβλέπεται: Σε ποια θέση θα βρεθεί η Ελλάδα εάν στραφεί τώρα στην Ουάσιγκτον και αναγκασθεί να προσφύγει στους εταίρους της λίγους μήνες αργότερα, εάν δεν έχουν μειωθεί τα ασφάλιστρα κινδύνου που καλείται να καλύψει;

Να πάει η Ελλάδα στο ΔΝΤ ή όχι; Η πραγματικότητα έχει ως εξής: Το ΔΝΤ έχει λιγότερους πολιτικούς περιορισμούς για να χορηγήσει χαμηλότοκο δανεισμό, όμως δεν μπορεί να διαθέσει αρκετά κεφάλαια ώστε να καταστήσει βιώσιμη τη λύση που θα προσφέρει...

* Επικεφαλής του Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών CEPS